

PHILO ALEXANDRINUS, *Quod Deus sit immutabilis*, in *Les Oeuvres de Philon d'Alexandrie*, vol. 8, introduction, traduction et notes par André Mosès, Paris, Editions du Cerf, 1963, 107-110

107. Μήποτ' οὖν ἄμεινον ἂν εἶη ἐκδέχασθαι τοῦτο, ὅτι ζητητικὸς καὶ πολυμαθῆς γενόμενος ὁ ἀστεῖος ἐν οἷς ἅπασιν ἐζήτησε τοῦθ' εὔρεν ἀληθέστατον, χάριν ὄντα θεοῦ τὰ πάντα, γῆν, ὕδωρ, ἀέρα, πῦρ, ἥλιον, ἀστέρας, οὐρανόν, ζῶα καὶ φυτὰ σύμπαντα. Κεχάριται δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ μὲν οὐδέν -οὐδὲ γὰρ δεῖται-, κόσμον δὲ κόσμῳ καὶ τὰ μέρη ἑαυτοῖς τε καὶ ἀλλήλοις, ἔτι δὲ τῷ παντί.

108. Οὐδέν δὲ κρίνας ἄξιον χάριτος ἄφθονα καὶ τῷ ὅλῳ καὶ τοῖς μέρεσι δεδώρηται τὰ ἀγαθὰ, ἀλλ' ἀπιδὼν εἰς τὴν αἰδιον ἀγαθότητα καὶ νομίσας ἐπιβάλλον τῇ μακαρίᾳ καὶ εὐδαίμονι φύσει ἑαυτοῦ τὸ εὐεργετεῖν. Ὡστε εἴ τις μ' ἔροιτο, τίς αἰτία γενέσεως κόσμου, μαθὼν παρὰ Μωυσέως ἀποκρινοῦμαι, ὅτι ἡ τοῦ ὄντος ἀγαθότης, ἣτις ἐστὶ | πρεσβυτάτη τῶν *** χαρίτων οὔσα πηγή.

109. Παρατηρητέον δ' ὅτι τὸν μὲν Νῶέ φησιν εὐαρεστηῆσαι ταῖς τοῦ ὄντος δυνάμεσι, κυρίῳ τε καὶ θεῷ (*Gen. 6, 8*), Μωυσῆν δὲ τῷ δορυφορουμένῳ πρὸς τῶν δυνάμεων καὶ δίχα αὐτῶν κατὰ τὸ εἶναι μόνον νοουμένῳ· λέγεται γὰρ ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι "εὔρηκας χάριν παρ' ἐμοῖ" (*Exod. 33, 17*) δεικνὺς ἑαυτὸν τὸν ἄνευ παντὸς ἑτέρου.

110. Οὕτως ἄρα τὴν μὲν κατὰ Μωυσῆν ἄκραν σοφίαν ἀξιοῖ χάριτος ὁ ὢν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ μόνου, τὴν δὲ ἀπεικονισθεῖσαν ἐκ ταύτης δευτέραν καὶ εἰδικωτέραν οὔσαν διὰ τῶν ὑπηκόων δυνάμεων, καθ' ἃς καὶ κύριος καὶ θεός, ἄρχων τε καὶ εὐεργέτης ἐστίν.